

DEBRECZEN

független és 48-as politikai napilap.

1913. XLV. évfolyam.

36-ik szám.

Csütörtök, július 3.

Előfizetési ár szétküldéssel:
NELYBEN:
 Egy hóra 1 korona
 Negyedévre 3
 Egyes szám ára 4 fill.
VIDÉKEN:
 Egy hóra 1 K 50 f.
 Negyedévre 4 K 50 f.
 Egyes szám ára 6 fill.

Felelős szerkesztő:
KIRÁLY PÉTER DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Darabos-utca 2. szám.
 Telefon: 412.

Elemi csapások.

Az ország délvidéki községeit: Batta, Bulcs, Marossziget és Labánc községeket előntötte a kiáradt Maros folyó, ugyannyira, hogy e községek lakóinak nagyrésztét közigazgatási uton ki kellett lakoltatni a községből, hogy életüket megmenthessék.

Százezrekre menő károkat okozott már idáig is ezeknek a krassószörény-megyei szerencsétlen községeknek az árvíz.

Ez az árvíz okozta elemi csapás már a múlt években is pusztított e községekben. Derék kormányunk azonban, ahelyett, hogy a garázdálkodó Maros folyót és Béga csatornát megrendszabályozná, védgátakat és vízműveket építtetne s a veszélyeztetett községek szegény népének élet- és vagyonbiztonságáról gondoskodnék, — ehelyett azon gondolkodik, hogy mikép sikkasszon és lopjon el ennek a szerencsétlen országnak még meglevő kevés vagyonából és pénzkészletéből milliókat, amelyekkel országszerte megvesztegesse és odaaljasítsa a mai választó polgárok megvesztegethető és presszionálható nagy többségét, hogy azok gróf Tisza István és Lukács László-féle jellemű egyénekből választanak munkapárti képviselőket, kiknek aztán kisebb gondjuk is nagyobb annál, semhogy az elemi csapások által veszélyeztetett szegény emberek élet- és vagyonbiztonságával törődjenek.

Sokkal fontosabb dolognak tartják ezek a nemeslelkű politikusok világgá kürtölni azt a szemérmetlen hazugságot, hogy itt Magyarországon oly annyira hatalmas lett már a köztársasági párt, hogy ezek ellen csakis rendkívüli törvények kannibáli szigorával, s buta félelemmel és gyávasággal kigodolt likurgusi törvényekkel lehet és kell

megoltalmazni ezt az ő általuk annyira megszentelt hazát.

Ezek a munkapárti üresfejű és lelkiismeretlen politikai oktalanságok, megnyilvánulásukban pártját ritkító, — erkölcsi és szellemi fogyatkozásokban pedig világbotránynak minősülő elemi csapások.

Földrengések, tűzvészek, árvizek természetes elemi csapások: míg a munkapárti csapások természetellenes és erkölcsellenes elemi csapások.

Szerencsétlen magyar nemzet, — neked ugyancsak kijut az elemi csapásokból!

(ly-r.)

Lázongó oláh község

Az oláh nyelvű magyar püspökség.

Debreczen, július 2.

A múlt 1912. év június hónapjában jelent meg X. Piusz pápának «Kriszti hűbeles Grécia» kezdetű bullája a hajdudorogi görög kath. magyar püspökség felállítására ügyében.

Ennek az újonnan szervezett magyar katolikus püspökségnek a magyarság érdeke szempontjából annyiban lehet kurtummissziót tulajdonítani, hogy azokbna a görög katolikus egyházközségekben, melyekből ez az új püspöki egyházmegye megalakul, az istentisztelet nyelve gyanánt ezentul a templomokban is az oláh helyett a magyar nyelvet használják.

Magyarországon tulajdonképen minden görög katolikus, sőt minden görög keleti egyházmegyét ilyen szempontban képlete átalakítani és újjá teremteni; mert csakis ezáltal és ilyen módon hódíthatnánk vissza azokat a közveszélyesen elorjehosított községeket, sőt egész vármegyéket (Erdélyben), amelyek a mi hagyományos birkatürelmünk és nemtörődömségünk következtében nemcsak magyar nyelvöket, hanem

magyar szívüket és magyar lelküket is már-már elvesztették és gonoszandujatu nemzetiség rendszeres lelkismeret megméltelyezés és elnemzetlenítés következtében testvéreinkből vértagadó eljenségekké lettek.

Ernek az ország keleti részén üzött hazaeljenes visszaélésnek egynemely elfajulása, sőt elvadulása, hogy miygen botránnyos meggondolatlanságra bírják a szerencsétlen megrontott népet, szomorú tanulságát és bizonyítékát szolgáltatja ennek az a hivatajos fogadtatás, melyben Jaczkovics Mihály hajdudorogi püspöki külhelynököt és egyházmegyei főtanfegyűgyelöt — mint a munkácsi gör. kath. püspök k'küldött meghatározottját és hivatajos kísérőjét, Madarassy István nagykárolyi főszolgabírót, Marosán György kismajtényi gör. katolikus p'pa (lelkész) részesítette. Ez a rossz fában ringatótt, magyarból oláhhá degerződött kismajtényi pap a templomban és templomon kívül az utóbbi időben meghirdetés helyett azt prédikálta híveinek, hogy a most szervezett magyar görög katolikus püspökséggel (melynek területébe Kismajtény is bekerül) a magyar kormányznak az a célja, hogy az oláh nemzetiségű egyéneket hitüktől és lelküktől megfosztja.

Hogyne, minné el ezt a szegény tudatlan nép, mikor a saját lelképásztornának — papjának — a szájából hallja.

Marosán György kismajtényi lelkész ilyen istenes tudományt hűdetett az ő híveinek; ilyen lelkészi oktatással és lelkiismeretlen visszaélés-annnyira eljertünk fanatizálta őket, hogy azok f. 1913. évi ápril havában papjuk felbujtása következtében a szó teljes értelmében kiöklöztek és kiebrudalták Kismajtény községből Jaczkovics Mihály püspök külhelynököt és Madarassy István nagykárolyi főszolgabírót, akik ott az egyházat és iskolát hivatajosan akarték meglátogatni.

A szápmárnemeti kir. ügyész ebből a kínos és elszomorító nemzetiség incidensből folyólag vádat emelt az illetékes kir. törvényszéken Marosán György kismajtényi p'pa és társa ellen hatósággal és magánosokkal szemben elkövetett erőszak büntette miatt.

E rendkívül érdekes és országszerte kínos

A „Bikszádi” Gyógy-ásványvíz természetes

Egy üveg Bikszádi víz kapható minden fűszeres boltban 32 fillérért, üres üvegért visszafizetnek 8 fillért. Árjegyzéket kívánatra küld.

vegyi alkotászeinél fogva a legjelöltebb Gyógyhatása fölülmulja a hasonlószereteltü káros ásványvizeket. Hurutos bántalmaknál páratlan. Az idei termésti savanyu borral vegyítve kellemes ital.

„BIKSZÁDI” GYÓGYFÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használatá valódi áldás gyomerkárosoknak, szék-szorulásban szenvedőknek.

Kapható Debreczen és vidékén minden gyógyszerertárban és jobb fűszerüzletben. Kis üveg 40 fill. Nagy üveg 60 fill.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

megbotránkozást okozott bűntényben vajpósi üleg még ebben a hónapban megtartatik a törvényeséki főtárgyalás, hol az előzetes letartóztatásban levő Marosán György pőpa és társai büntetőjogi felelősségre vonatnak államellenes visszaélésük és botránjos eljárásuk miatt.

(K. P.)

Uj harc a Balkánon

Háboru hadüzenet nélkül.

Románia fenyeget.

Szofióból, Belgrádból és Athénből egyhangzóan jelentik a táviratok, hogy a Balkán-szövetség államai között kitört a háboru. Az utóbbi napok eseményei után még bizonyosra vehettük, hogy a háborus összeütközés elkerülhetetlen lesz. Párisi tegnapi beszéde a szkupstnában is ezzel biztatott és volt remény rá, hogy a szkupstina többsége helyesejmi fogja Páris bekés álláspontját.

Mosta zónban már hadüzenet nélkül kitört a harc az egész vonalon és a bolgár kormány az eseményekért a szerbeket és a görögöket teszi felelőssé. A bolgár sereg immár a szerbek ellen Isztipnén és a görögök ellen délen harcban áll. Nyilvánvaló, hogy a szerb seregnek az a célja, hogy a bolgár centrumot Isztip mellett áttörje és ezt az operációt Uszkübből kiindulva teszi meg. Harminc kilométer széles vonalon dühög a csata és a bolgárok eddig úgy a szerbek, mint a görögök fölött előnyben vannak. Kétségtelen, hogy Bulgáriának helyzete az adott körülmények között rendkívül nehéz, de a szerbek és görögök csak

vesztesként kerülhetnek ki ebből a testvérharcból. A legutóbbi eseményekről a következő táviratok számolnak be:

Harc az egész vonalon.

Szofióból jelentik: A bolgár sereg Isztipnél a szerbek ellen és délen a görögök ellen harcban áll. A szerb seregnek az a célja, hogy áttörje a bolgár centrumot Isztip mellett. A szerb támadásokat a bolgárok eddig visszaverték és azután támadásba mentek át. Délen harminc kilométer vonalon dühög a csata. A görögök mindenütt vereséget szenvedtek, menekülésük közben felgyújtották Ejeutheriát. A bolgárok tovább nyomulnak előre.

A szaloniki bolgár őrség kapitulált.

Szalonikiből jelentik: Miután a bolgárok az egész vonalon hadüzenet nélkül megkezdtek a támadást, a görög kormány felszólította a Szalonikiben levő bolgár őrsapatokat, hogy egy órán belül szolgálatot tegyenek fel. Miután azonban a bolgárok erre nem voltak hajlandók, a görögök lövöldözni kezdtek a bolgárokkal, minek következtében a bolgár őrség megadta magát. A városban a nyugalom helyreállt.

Rémület Szalonikiben.

Szalonikiből jelentik: Tegnapi délután leirhatatlan rémület támadt a városban, mikor az emberek mindenfelé rohantak a hírrel, hogy a bolgárok Szaloniki ellen nyomulnak. A bolgárok Isztipnél bezárták és a lakosság menekült ki déljé a tengerpartra. Később kiderült, hogy a riadó híre nem igaz.

Megverték a görögöket.

Szofióból jelentik, hogy a görögök az egész vonalon vereséget szenvedtek. A bolgárok nagy erővel támadtak és a görög csapat-

testeket egy kisebb lovasság kivételével teljesen elpusztították.

Háboru hadüzenet nélkül.

Athénből jelentik: Tegnapi délig Szofióból nem jött hadüzenet, ellenben jelentések vannak arról, hogy a bolgárok mindenütt előnyömlenek. Venizejosz déjben minisztertanácsra hívta össze a kormány tagjait és azon elhatározta a kabinet, hogy mivel a bolgár sereg előzetes bejelentés nélkül támadott, a kormány tiltakozni fog Szofióban a semleges zóna megsértése ellen. Egyidejűleg a görög hadügyi kormány megadta a szükséges katonai intézkedéseket és a Chios előtt álló flottát visszarendelte. A japok egyetemesül hirdetik a szent háborut.

Románia mozgósít.

Bécsből jelentik: Tegnapi este óta megszünt a teherforgalom egész Románia minden vasútvonalán. Predeál és Bukarest között minden teherforgalom szünetelt.

Óroszország a békéért.

Athénből jelentik: Az orosz követek Szofióban, Belgrádban és Athénben még ma egy utolsó kísérletet fognak tenni az ellenségeskedések beszüntetésére. Minden követnek utasítása van, hogy szólítsa fel a Balkán kormányokat a pétervári miniszterelnöki konferencia siettetésére. A francia követek támogatják az orosz diplomácia fáradozásait.

Miért olvas reggeli lapot, amikor a „Debreczen” tizenkét órával előbb számol be minden eseményről.

László és Fenyő műszaki üzlete

Debreczen, Hunyadi-utca 13. Telefon 2-91.

Reflexiók.

A teljes harmonia.

Ha egy csémesőgő majacot látok, amelyik sötét előjében térdig áll az éjféli fény moslékban s rothadt hulladékokat fújja, azt hiszem, teljes harmóniában érzi magát környezetével.

Világosságot nem lát s a búz éjtszükséglet neki. Dolgozna nem kell, ez a lehető legideálisabb állapot. Az étkezési időközöket átjutathatja, ezzel megvan a legfőbb életöröme.

Ha felakarnók világosítani és képesek lennénk megérteni vele, hogy sötétben, piszokban és szemétkben él, ha ő is felfedezné a diszharmoniaát, mialatt illuzióját romboltuk széjjel, bizonyára igen-igen boldogtalanok éreznék magukat. Talán el sem hinné, hogy felvilágosítást ohajtottunk neki nyújtani, azt mondaná: hogy nagyon feketeen látunk mindent, mikor világosságot akarunk hozzá bocsátani.

Rothadt káposztatorzsa a malac utjában apró virág, melytől nem szabad őt megfosztani. És bizonyára beteg lenne attól, ha eszünkbe jutna megmosdalni, megfésülni őt.

Egy chicagói bezzszülött, ki megszokta volt városának lüszhődt levegőjét egyszer hegyvidékre utazott. És mikor a tiszta atmoszférát érezte, elájult s csak akkor birták magához téríteni, mikor romlott hajat tartottak orra alá. Ez úgy hatott rá, mint az édes otthon levegője a teljes illuzióba ringatta, mint nagyon sok embert, ki előtt legnemesebb illat a feltört záptojásnak illata.

Kibékülés az élettel.

Ez egy olyan kifejezés, melyet nagyon is gyakran hallunk.

En a magam részéről ezt a kibékülést mindig kötelességemnek tartottam. Mikor azonban lártam, hogy az élet manó kicsinyes kompromisszummal jár, hogy az ember tönkbe menésére irányuló törekvés és azzal az ügykezeléssel, hogy mindenkit egyenlően engedelmessé fűzabálóva tegyen: azóta megállapodtam annál az elhatározásnál: nem fogok kibékülni az élettel, mert ez csak játszólagos élet vagy tetszhalál.

Legyen az élet annyira engesztelhetetlen, hogy semmire tartsa vissza az embert, ha szabadulni akar tőle; semmiéje vagy, hanem élénk undor, mely úgy hat, mint a puskaporfojtás és kiveti az embert a világűrbe, kívül a föld vonzása erejének körén, úgy, hogy az új pályákra jussunk, melyek tovább visznek.

Sokakról hallottam, akik hajdos ágyon kibékültek fejebarátukkal. Ezt képtelen vagyok felfogni. Átuzni vejamit, elfejeíteni és megbocsátani, ezt értem; de elv' engesztelhetetlen újra barátságot kötni, sebtében rokonszenvet rögtönözni, holott jelen nincs jelen, barátságot tetetni, mely minden értelem nélkül való: ez alig lehet más, mint gyengeség.

Egyenkezőleg, azt hiszem, cju alaposan kell szabadulnunk rokonszinktól és barátainktól, hogy semmi sem hívjon bennünket vissza abból a célból, hogy itt kísértéskép járjunk.

Az élettel való kibékülés az asszony út-

ján menjen végbe. Ha ezt így mondták volna az asszony és gyermek útján, akkor volna benne némi igazság, különösen ha a «kibékülés»-t felcserejnék a «hozzákörtöttség»-gel, mert mi sem köti jobban az embert, mint a családi élet s az otthon melege ejvisejhetővé teszi az élet zordonságait.

Ha elkopott egy ismeretség és a barátság meghidegült, akkor az ember ismételen megkísérli a kibékülést. Ez azonban sohasem sikerül, mert hamis hiszen. Az ember megkötí ujra a barátságot kényelmi szempontból vagy abban a reményben, hogy ujra feltaláljuk, ami már elmúlt egészen. A régi megváltoztatta természetét, és olyan ujba akadunk, mely idegen és eljenszenves nekünk.

Vannak emberek, akiket sohasem kellett volna megismernünk, mégis érintkeztünk velük megajándékoztuk bizalmunkkal, melygel ők aztán visszaáltak, átadtuk nekünk s ők enygeték azt. Mi úgy bűnünk velük, mint barátainkkal, pedig ejjenségeink voltak; ösztönszerűleg otthagytuk őket s uj avisszatért hozzájuk és minden képzelt kibékülést új árujás kísért.

Ha az ember egy hamis barátot ehagy, ennek nem szabad ejjenséges érzéjjel történnie, mert az az érzés épolja az összekötést. Sőt eljenzőjjeg érejjesen kell eljárni a köteleket ejtépni, mi volt, azt meg kell semmíteni s újat közömbösen, de engesztelnetlenül ejrni.

Vannak azonban emberek, akikhez átkos kötelek fűz bennünket. Egy végzetes, megmagyarázhatatlan kötejek tart velük fogva, mely köte-

A délvideki árvizkatasztrófa.

Árad és apad.

A mai táviratok szomorú képét adják a délvideki árvizkatasztrófának. A veszedelem a szakadatlan esőzés folytán egyre nő és a helyzet percről-percre válságosabb. A hömpölygő árvíz falvakat zár körüli, községeket pusztít és elsodorja a szegény, dolgozó nép kezemunkáját: a vetést. A helységek egymástól teljesen el vannak zárva, egyes községekkel megszakadt minden összeköttetés; a közlekedő utakat víz mosta el; a telefon- és táviróvonalakat a szélvész szakította szét. A pusztító elemek játéka az árvízzel sújtott nagy vidék. Tegnap delután is hatalmas felhőszelek huzódott el Nagyoklós, Szilvás és Nádásd határában. A pusztító vihar mind a három faluban több házát szétrombolt és a rohanó áradat számos háziállatot ragadott magával. A Maros folyó az utóbbi napokban hatalmasan megáradt. Szászregentől kezdve egész mentében kiáradt. A sok esőzés megdagasztotta a Küküllőt is, amely több helyen kiáradt. Segesvárt és Böggözbent a lakóházakba is behatót a víz és tetemes károkat okozott. A Temes mentén is hasonló veszélyes a helyzet. Hunyad és Krassószörény-megyék is víz alatt állnak. A kár kiszámíthatatlan. Csak az utolsó órában érkezett táviratok számolnak be apadásról, de a veszély azonban még mindig nem múlt el.

Lugoson az áradás egyre nagyobb mérvet ölt. A jelentések, melyek Lugosra érkeztek, nagyon aggasztóak. A legveszélyesebb a helyzet a facsádi járás néhány jelentősebb községében. Így Marzsina, ahol épp most épül a ruszkatói felpároló, teljesen víz alá került. A Bega annyira megáradt, hogy kiöntött és a viarzó község alsó része teljesen víz alá került. Borzajmas szerencsétlenség történt Örményes községben. A község határát elérte a víz és ennek következtében nagyjából szabásu hegy-csuszamlás történt. A lézuhanó földtömeg Lázár Gergely házára esett. A ház összeomlott és maga alá temette Lázár Gergelyt, feleségét, fiát és leányát. Mind oda veszték.

Lugoson a Temes vize egyre áradt és áuzt. A víz állás éjjelkor nulla fölött háromszázötven centiméter. A Temes-szigeten, ahol bolgár kertészek laknak, vajószámú szintén veszély van, de semmi hír nem érkezett onnan. Később Karánsebesről újabb apadást jelentettek, de Lugoson ez majd csak ezután lesz észlelhető. A lakosság nagyon nyugtalan, az emberek a Temes egyetlen hidját lepik el és onnan várják, hogy mit hozminden pillanat.

Lugosról jelentik: Az árvíz gyors apadásnak indult. Lugoson, ahol csak néhány utcácska volt elöntve, a Temes víz állása két méterrel csökkent. A marosi járásban van még csak veszély, ahol több község határa és Lalánc község él víz alatt. Issekutz Aurél főispán ma a marosi járásba utazik.

Az okos szobaleány.

Élelményem egy elsőrendű szállóában.

Mult éjjel sokáig fenn voltam és nyomorúságosan éreztem magamat. A szokásos fejfájás gyötört és kellemetlen szájjáram volt. A lehető legrosszabb hangulatban reggeliért csöngettem és nyomban meg is jelent a ragyogóan tiszta szobacicuska, barátságosan felém mosolyogva „jó reggelt kívánt és legnagyobb meglepetésemre tálcán hozott elém egy üveg Odolt.

Halló! Mit jelentsen és? kérdeztem, hiszen én a reggelimet akartam.

De itt elsőrendű szállóában van.

Hát igen, de mit akar ezzel mondani?

Ez azt jelenti Uram, hogy feltételezzük, miszerint vendégeink rendszeres Odol szájjápoláshoz vannak szokva mielőtt reggelijüket elkölténék. Tetszik tudni ez nagyon üdítő és Önnek úgy látszik tulajdonképpen egy kis frissítőre van szüksége. Azután a reggelije sokkal jobban fog ízleni. Minden vendégünk használja az Odolt. Sőt az összes szobákba Odol szájjápoló poharakat kellett tennünk. Ezt az uraságok manapság megkivánják. Ezzel áthnyújtotta az Odolt és eltűnt. Én megvettem amit kívánt és azonnal egészen más embernek éreztem magamat. Azóta úgy megszoktam az Odolt, hogy reggel és este nem tudom nélkülni.

lék nyujk, de nem szakad el sohasem. Ugyvélem, hogy az ilyen viszonynál az egyik mindig arra van elitélve, hogy a másikat szolgálja, dacára az óriási ellenszenvnek, mely közöttük uralkodni.

Szeretni.

Egy nőt szeretni, nem mindig jelent annyit mint szeretni érezni iránta.

Mi utózatunk tőle és rossz szokásaitól, de vonzódnak hozzá és nincs nyugtunk, míg közelebe nem jutottunk. De ami ezután a megnyugvás után jön, legtöbbször csak hajóval úton s utána ismét nyugtalanítás.

Ennek a vonzódásnak nem kell neki ajapját keresni. Az ember elhitteti önmagával, hogy másoda kellemes érzés lesz, ha közelébe jut s ez a csajdás a nyugtalanításon alapszik, amit az ember akkor érez, ha távol van tőle.

Azért feloldhatatlanok a házassági kötelességek is, dacára, hogy mindkét fél gyűlöli a másikat, megcsalja, rághalmazza. S amint együtt vannak, gyötrik egymást. És mégsem bírnak egymástól megszabadulni!

Az ember a megszokásról beszél! Mi az? Csak szivesebben lemondunk vajami kellemetlenségről s részünk egy csendes együttéléssel, semhogy a pokolban maradjunk, melyet együttünk sem bír megszokni.

Az éjjeli pillangó nem szeret a fényt, de hozzávonódik, ami csak nem lehet az elégs megszokása.

Ez nagyon egyszerű dolog, még akkor is, ha mi nem tudjuk megmagyarázni.

August Seidberg.

A magyar föld termőereje.

Szenzációs eredmény.

Debreczen, júl. 2.

(Saját tudósítónktól.) Rendkívül érdekes és tanulságos kísérlet történt — amint egyik alkalmi tudósítónk jelenti — a torontálmegyei Karátsonfalván a magyar föld termőerejének a fokozására. A kísérletet egy vidéki plébános tette egy orosz generális fejlegyzései nyomán. A kísérletről és eredményéről a következő tudósításunk számol be:

Bojdisz Miklós torontálmegyei karátsonfalvati plébános ezejéig négy évvel ismertetést olvasott arról, hogy a japán háboruban résztvevő táborszereplők egyike tanulmányozza a mandzsuri buza-termelési módszert és azt Oroszországban is meghonosította. A plébános azonnal hozzáfogott az új termelési eljárás meghonosításához.

Az első évben kevés eredményt mutatott ez, mert a mi talajviszonyaink és éghajlatunk különleges kezelést követelnek. A második év maximális eredménye volt, hogy egy mag 1025 magot hozott. A harmadik évben pedig már olyan buza-bokor is volt, amely 2277 szemet termelt.

Alkalmi tudósítónknak sikerült az ilyen termelés körüli eljárás módját is megtudni: s így azt az alábbiakban adjuk:

Prima buzamagot egymástól 12—15 centiméter távolságra, 10 centiméter mély barázda alá ültetünk. Mielőtt a buzapalánta annyira fejlődik, hogy a levelei szétnyílnak, a tővénel három centiméternyire feltöltjük. Azonnal új hajtásokat ereszt. Ezt az eljárást háromszor megismétlik. Az eredmény az, hogy 60—80 szára lett a buzának és azért mindegyik meghozza a maga termését. Bizminő maggal is el lehet kezdeni ezt a művelést, de a villogatott és már művelés útján előállított mag sokkal jobb.

A plébános az új eljárást népszövetségi rendszerű buza-termelésnek és az új nyolcsoros buza-fajtát népszövetségi buzának keresztelte el.

Az eddigi eredmény holdanként 50 méter-mázsza átlag, amely legalább is 80-ig fokozható.

Az ilyen termelés meghonosítása a kísérlet szerint egy új Kanaán lehetőségének kapuját nyitja meg előttünk, melynek közepe természetesen a mi kalászingató alföldi rónánk lenne. Mindenesetre érdemes volna a mi gazdaközönségünknek is foglalkozni ezzel az életrevaló tervvel, amelynek megvalósulása esetén egész gazdasági viszonyunk megváltozna.

Tarka krónika.

Művészbátorság. Szerencse. Hol tartanak?

Egy szanatóriumban történt.

Egyik terebren három beteg is fekszik. — Nem súlyos egyiknek sem a baja, legfőképpen X. festőnek nem, akit néhány órával ebből operáltak vakbélgyulladás miatt. A másik két beteg hecből ijeszgetni kezd a félénk X-et.

— Hiába érzi már jól magát, — mondja az egyik. — Sohasem lehet tudni, mi jön a legsikeresebb operáció után.

Modern négyzetes utcai lakás
villanyvilágítással és vízvezetékekkel
augusztus hó 1-től KIADÓ.
Értekezhetni itt a szerkesztőségben, vagy dr. Elek Dezső ügyvéddel Werbőczy-utca (iparkamara-palota.)

Modern és a legjobb VILLAMOS berendezések
rendelje meg
Földvári-nál
üzleti telefon 168 — gyári telefon 816.
Tanuló felvétetik.

— Mért? — kérde majdnem síva fakadva a szegény X.

— Miért? Nézzen meg engem. Engem is megoperáltak az nap előtt; már azt hittem, hogy az orvos tüt és cernét hagyott a hasamban, újra meg kellett operálni engem.

— Remes — jegyzi meg sápadtan X. — És ez igaz?

— De mennyire igaz; kérdezze meg a szomszédját!

A szomszéd — bér alig bírta elfojtan' kacagását. — komolyan tanuskodott a tény megett.

Ebten a piljanatban hallatszák k'ntrol az operáló tanár hangja:

— Apo'ónó, nem jéttá a műtőteremben a cilinderemet?

X. eléjűt.

Két jóbarát beszélget a kávéházban. Azaz, hogy csak az egyik beszél. Ékes színekkel ecseteli regujabb szerejmét. Csupa ömjengés és végyakozás az ifju ur, de még semmiféle pozitív eredményt nem ért el.

Mikor már vagy egy félóráig beszél halhatatlan nagy szerelméről, végre így fejezi be a prózába fogalmazott írai kötetemny.

— Mit gondolsz, van-e reményem, hogy valaha is megnyerjem azt a hiszta szívet?

— Hogyne — mondja a jóbarát.

— Igazán?

— Igen. Miért ne sikerülne néked az, ami előtced már annyinak sikerűt.

A mainél vajamivel mejegebb napok egyiken egy újságíró kollégánk vajami vidék' disz' ebédre utazott hivatalos kikűdetésben.

A vonat azonban utközben elakadt, úgy-hogy csak alapos késéssel érkezett meg rendeltetési helyére.

Kollégánk nagy sietve kocsiba ül és oda-frajtat a vendéglőhöz, amejynek nagy termében a disz'ebédet tartották. Mikor leugrik a kocsiról, megkérdezi a portést:

— Elkezdődött a disz'ebéd már?

— Igen.

— Hol tartanak?

— Már az urak kigombolták a mellényüket és levetették a kabátjukat.

Gyilkos és öngyilkos férj.

Borzalmas családi dráma.

Hódmezővásárhely, július 2.

(Saját tudósítónktól.) Megdöbbentő és drámai fordulatokban gazdag családi tragédia történt tegnap délbén Hódmezővásárhely kopáncsi határában.

Huszár János fiatal birtokos két évvel ezelőtt feleségül vette Szabó Vajmát, akivel azóta boldog egyetértésben és szerelemben élt együtt. Huszárné rövid idő előtt anyjai örömei előtt állt, mire anyja erővel hazavitte magához, — hogy ott épölhassa gyermekét nehéz helyzetben. Huszárt azonban nem engedte a házához, sőt tegnap egyenesen kiutasította, ami Huszár Jánost médfellett ekkeserítette. Visszatért később az anyósa házához és kérte, hogy a bába-asszony költségét engedjék, hogy ő fizethesse meg.

Anyósa azonban utána dobta a pénzt. — Ezen a pénzén Huszár revolvert vásárolt s teg-

nap délbén, mikor az anyósa a városban volt, behatolt annak házába és ráfogta a revolvert a feleségére, aki lélekszakadva menekült el a padlásra.

A férje azonban ide is követte, elérte és heves szövéltás után 3 lövést tett a feleségére, melyek közül egyik a szerencsétlen asszony nyakát furta keresztül.

Amikor Huszár látta, hogy a felesége össze-rogyott, elmenekűt. A csendőrség hamarosan megtudta a véres eset híret és a gyilkos férj fejkeresésére indult. Huszár a saját háza padlásán rejtőzött el előjük, a csendőrök azonban rátaláltak és felszólították, hogy adja meg magát, amire a saját feje ellen irányzott lövéssel fejejt. A golyó behatolt a fejébe és azonnal megölte. Huszárné hajdoklik.

Összeütközött vonatok.

Négy súlyos sebesült

Budapest, július 2.

(Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése.) Nagy vasuti szerencsétlenség történt tegnap este a fő városban két személyvonat, mejjnek négy súlyos és négy könnyebb sebesűtje lett. A katasztrófa részleteiről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Tegnap este Budapestről Gödöllőig indult a 307. számú motoros vonat, amely négy személykocsiból, egy podgyész'kocsiból és egy postakocsiból állott. A vonatot B. Horváth István lokomotívvezető vezette.

Utas szerencsére kevés volt a vonaton, mindössze harmadik osztályon volt több ember, legnagyobb részben munkások és kereskedők. A másodhat óra tíz perckor a motoros vonat a kadik osztályban több nő és két férfi utazott. Szárnya előtt levő kitérőhöz ért, a mejjnek ugyanakkor ét kellett volna hajadnia a magyar államvasut ipartelep'i szelvényének, amely huszonhat kocsiból állott és amelyet Kás András gépész vezetett.

Szabály szerint a motoros vonatnak a kitérő előtt meg kellett volna állni és bevárni, míg az iparvonat kihaladt a sínen. Az iparvonat azonban a rendesnél vajamivel lassabban haladt a kitérő feje. Horváth István abban bizott, hogy négy kocsiból álló vonatját sikerül gyorsan kitérőketni a kitérőn, mejjőt még az iparvonata kászárnya elé ér.

Ebben a szelvényben azonban tévedt a motoros vonat vezetője, mert amikor két perccel később teljes sebességgel a kitérőn keresztül akart szöguldani, szemben találta magát az iparvonattal, amejynek közepét a szű szoros értelmében keresztül szerte a motoros vonat gépe. A következő pillanatban rettenetes síkoltás jajgatás hallatszott s az összezuzott kocsik romjai alól négykézjéb menekűtek az utasok.

A vonatkísérő személyzet azonban nem vesztette el higgadságát, nyomban értesítette a mentőket, akik automobilon és szerkocsin robbogtak ki a veszedelem helyére. Nyolc sebesűtet találtak. Ezek: Bunca Gábor 36 éves zenesz, Szabó Lajos 29 éves mézőlő, Modrovich Bela 31 éves mérnök, Kardos Ignác 57 éves magyar államvasuta főfejjűgyelő, Diós János 54 éves kereskedő, Weisz Márton 33 éves kereskedő, Kijam Lajos 32 éves mézőlő és Weisz Simon 42 éves napszamos.

Ezek közül az első négy súlyosan, a többiek pedig könnyebben sérűtek meg. Mindet be-szűltötték a közkörházba és lakasukra. A megrongálódott pályát éjjel nem sikerűt rend-behozni. A vizsgélat megindult.

HIREK.

Napról-napra.

Telefon.

Azt hiszem, mindnyáján ismerik Önök nyájas olvasóm ezt a fentűrt neví szel' ditett vad-állatot, amely ott szokott terpeszkedni az irodák faján, vagy az 'rodai ablakok sar-kain, bekében nézve le az asztalok mejjett görnyedő népségre. Azoknak a kedvéért azonban, akik nem ismerk teljesen, bátor leszek elmondani rója egyet-mást.

Tehét néha-néha csöngetni szokott az instrumentum, mire vajaki odamegy hozzá, fölveszi a madzagra erősített «kagylót», melynek egyik fekete része az ember füléhez, a másik pedig a szájához ér, aztán k'abál bele egy másik ilyen szerkezet előtt álló embernek, mire az visszakölt, ami éppen jé esik neki. A kunszt a dologban, hogy egyik sem halja, mit beszél a másik.

Megtörténik azonban néha az is, hogy vajaki «föl akar hívni» vajakit ezen a «te-telefonon», mire a következők történnék:

Iksz, a fölhívó csönget, a kagylót fölveszi és nem hal semmit. — Központ! — kiabálja. Semmi válasz. Ezt ismétli vagy ötször, mire mégis hallatszák vajami maszatolás, aztán pedig egy erőlyes hang: — Központ. Hallj!

Iksz beköltja a kívánt «számot», (mert a telefon-efőfizetők meg vannak számozva) a központ ismétli azt, aztán «összeköt» az embert egy, a mondott számhoz hasonló számmal, mejjlyel aztán félóráig tartja «összekötve». Ezt ismétlik vagy négy-szer, ami után aztán végre megkapja azt a számot, amilyet kért, csakhogy az akkora már — nincs ottion.

Igy folyik le egy telefonbeszélgetés. — Hogy minek van ezek után telefon a világon, nem tudom. De azt elhatároztam, hogy soha nem telefonélok többet! Nem, soha! Bizony isten!

— Nagyszéd, központ, adja már ide legyent olyan jó, azt a 45-öt!

YES.

— A király nyaralása. Fővárosi tudósítónk jelenti: A király ma reggel félnyolc órakor Bécsből Ischbe utazott, utját azonban Wajseben néhány órára megszakította, hogy jelen legyen dedunokája, Erzébet Franciska gyermekének keresztelőjén. A király déután három órakor automobilon St. Vajentunba ment és onnan folytatta utját Ischbe. — Wajseben dé-előtti fél 12 órakor a király jelenlétében megkeresztelték a Wajdeburg-Zeill grófi pár k'sleányát kastély kápolnájában. A gyermeket Maria Valéria névre keresztelték Keresztanya Mária Valéria főherceggasszony volt.

— Tél a nyárban. Hűvös eső csordul le a szürke égről, amint kilépünk az utcára. Loos-pocs, sér, habarek, esőpocséta mered szomoruan bámuló szemünk elé mindenfelől, ahová csak a kietlen, sivar, ősz' hangujatu ut-

cákon nézünk. Az emberek mord arccal könyöklig kabátzsebbe bujtatott kézzel és feltűrt kabátgallérba húzott nyakkaj járnak-kejenek ügyesbajos dolgaikban. A «zacc» (zálogházak) szűk előszobáiban vajóságos tömegek szoronganak, békén és türelmetlenül — ki hogyan — várakozva rá, hogy kiválthassék a jó idők reményében jelölre «becsapott» kabátjaikat, melyekbe még ott a helyszínen beje is bujnak. Mindeműt, amerre csak néz az ember, vad, keletlen Jehangojság ül az arcokon, amely megüli az egész várost, embereket, csajádot, kővéházat, vendéglőt, eget és földet. A várost ezt a nagy, lapos alföldi várost ejjegyezte magának a szomorúság.

Intézőbizottsági ülés. A debreczeni függetlenségi és 48-as párt holnap délután 5 órakor a függetlenségi kör üléstermében intézőbizottsági ülést tart. Tárgy: A városi közgyűlési indítványok különösen Tisza István diszpolgárrá választásának és a kormány iránti bizalomnyilvánításának, mint Debreczen szabad királyi város megszegyenítésére tervbe vett hivatalos intézkedéseknek meghusítás.

Dóczy József agyonlőtte magát. Fővárosi tudósítónk jelenti: Tegnap délután egy órakor Dóczy József, az országos zenei és népdalköltő és a Liliom Király c. sok sikert aratott népszimű szerzője, Krisztina-ut 8. szám ajajt levő lakásán revolverrel halántékán lőtte magát s azonnal meghalt. Tettét győgyíthatatlan súlyos idegbaja miatt követte el, mint azt gyászkeretes levélen határozott kézzel írt utolsó sorai megrázóan bizonyítják: «Föbelöttem magam, mert az idegbajommal járó kínokat tovább elviselni nem tudtam. A könyörű Istent bocsásson meg nekem és adjon megnyugvást és boldogságot imádozt, sokat szenvedett feleségemnek és árván hagyott aranyos fiacskámnak.» Dóczy József Debreczenben is ismert ember volt, ahol mindenki szerette. Halála széles körökben kejtett őszinte részvétet.

Egy iskola jubileuma. Néhány nappal ezelőtt díszes ünnepség keretében tartotta meg a nagyvárad Kereskedelmi Csarnok dísztermében, közönségs részvétel mellett, a nagyvárad felsőkereskedelmi iskolja huszonöt éves fennállásának jubileumát. 1888 tavaszán kerekedett föl Debreczenből Propper N. János, az ottani ugynevezett kereskedelmi iskolja igazgatója, hogy a felsőbb kereskedelmi oktatásnak otthon alapítson. Az alapítás nem ment könnyen, a szükséges 40.000 koronát ugyan harminc lekes kereskedő és bankigazgató összeadta, mégis sok gunyolódáson át vergődött az első éveken keresztül a mostani tökéletes színvonalra emelkedett kereskedelmi iskolja. 1899-ben hatalmas lendületet vett a nagyvárad kereskedelmi oktatás is, akkor nevezte ki a király dr. Schack Bélát főigazgatóvá. Az állandó állami segítség mellett 4600 korona segélyt biztosított az intézet részére Biharmegye, Nagyvárad városa és közönsége. A viszonzás ezért olyan kereskedői társadalom nevezése volt, amely az összes, ezidén szálorgó rossz hírekkel szemben mint egy erős kulturális, gazdasági phalanx áll, amely meg nagyobb penzkrisist kéri, mint a mostani. — A jubileumi ünnepségen Rimper Károly polgármester biztosította a Csarnokot és az iskolát a város szeretetéről és további támogatásáról, és lekes szavakban emlékezett meg Kovács S. János igazgatóról, ki felelősségteljes, nehéz munkájában mindig helytállt és az intézet kitűnő eredményeit főként neki köszönheti.

Öngyilkos fiu. Néhány nappal ezelőtt megírta a «Debreczen», hogy életuntásgból kifolyólag marójugot ivott Dudás Lajos 14 éves fiu, akat súlyos bejső sérülésével akkor beszéltették a közkörházba. Amint értesülünk, a fiu a sérülések következtében ma meghalt. A kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Életunt napszamos. Hajduböszörményből jelenti tudósítónk: Néhány nappal ezelőtt életuntásgból kifolyólag fejakasztotta itt magát Szilágyi Mihály 58 éves napszamos. Mire tett észreveték, már halott volt. Szilágyi nagy mértékben alkoholista volt.

Sírtolvajok a Kossuth-utcai temetőben. A Kossuth-utcai református temetőben még mindig nem szűnnek meg a sírtolvajlások. Ma is Dobai József temetőőr fia jettén érte Svics Mihály és Bakos Gyula iskolásfiukat, a mint Acél Géza főmérnök gyermekének sírjáról egy élősokrot, Kovács József sírjáról művirágcsokrot és egy élősokrot eljöttak. A sírtolvajok, mikor észreveték, hogy megléttak a lopást, futásnak eredtek, majd eldobták a lopott virágokat. Mindazonáltal Dobai elfogta az apró tolvajokat s a rendőrség megindította az ügyben a nyomozást.

Elfogott tolvaj. Tegnap este Dobrosi Béla budapesti jakos podgyészát a debreczeni pályaudvaron eljöttak. Furkó rendőrmester a tettest csakhamar kiderítette Szilágyi Józsefné ujfahérti asszony személyében, kinek az eljött podgyészt meg is találták. Megindították ellene az eljárást.

Az abnormis időjárás és a gabonatözsde. A magyar mezőgazdaság legfontosabb napján Péter és Pálkor, amikor az aratásnak kell megkezdődnie, tudvalevően súlyos esemény csapások sújtottak le a Délvidékre és az erdélyi részre. Ennek hatása a gabonatözsde se vonhatja ki magát. Izgalommal tárgyalják a napról-napra érkező jesújtó híreket az érviznek pusztításáról. Szakértő körökben mégis remélik, hogy a vetésekben országos ártásban nem történt károsodás, sőt a csapdaékmentes hűvös időt sok helyütt egyenesen kedvezőnek tartják a szemképződésre. A helyszini döntő adatok azonban hiányzanak még és így a tözsde egyelőre nyugtalanul várja az abnormis idő elmúlását.

A megtévedt soffőr. Farkas Imre bérauto tulajdonos panaszt tett a rendőrségen volt soffőre, Katona András ellen, aki míg nála alkalmazásban volt, a viteldij egy részét és egy soffőrköppenyét elikkasztott. A kár mintegy kétháromszáz korona. A rendőrség megindította az eljárást.

A Fiumei hírlőjárvány. Fiuméből jelenti: A városi főorvosi hivatal jelentése szerint hctfőn három újabb hírlőmegbetegedés történt. Ezzel a megbetegedések száma huszonegyre emelkedett. A betegek száma három halott jeszámításával, lizennyolc.

A rest művész. Egy ismert angol festőművésznek Mátyás király három nevezetes tisztját is megszegyenítő életmódjáról írnak most érdekes apróságokat a londoni lapok. A minap paddingtoni lakásán az égyon teljesen felöltözve, holtan találták Alfred Joseph Roff festőművészt. A hivatalos hujaszemle tudgyujadást árpapított meg a hajó, közvetlen okául. A szemle akamávaj az elhunyt fivére és nővére valóságga ámuatába ejtó dolgokat mondtak el fivérük életmódjáról a hivatalos személyiségeknek. Roff sajtóságos iranyu képeivel nagyon sok pénzt keresett és meglehetősen jómódnak örvendett. Mindazonáltal évek hosszú során át nem hagyta el a műtermét, mely egyuttal lakó- és hálósobája is volt. A szobához azon-

ban nem betegség kötötte, sem embergyűlöletből nem maradt otthon, hanem csupán azért, mert sokalta a fáradtságot, melygel a kime-netel járt volna. Epp így írtóztott arról a csekély testmozgástól, melyet az öltözködés és vetkőzés megkivánt volna, miért is éveken át egy abban a ruhában járt. Arról, hogy fetherneműt cserélt-e vajaha, hajgattak testvérei. Még egy csodálatos szokása volt a külön festőnek, aki 56 évet élt, i. i. csupán fekvő helyzetben festett. Így szűjettek meg a legszébb képek, melyeket a művészetkedvelők valóságga elkaptak.

Ének és női zenekar a Magyar Király kávéházban. Nagy meglepetésben részesíti városunk szórakozni vágyó közönségét amikor a Magyar Király-kávéház lehozatta a fővárosból Neszmélyi Bösköt és női zenekarat, valamint „38. Rácz Laczit“, az uriprimást, Budapest kedvencét. Ez az ének- és zenekar minden este hangversenyt rendez a „Magyar Királyban“ a legelső klasszikus műdarabokat, valamint a legújabb operette- és népdalokat fogja játszani. Előadja ezenkívül a Budapesti Fővárosi Orfeum és Royal-orfeum legújabb kupléit, slageit énekszámait minden este a kávéház közönségének.

Életmentő zseboteréz. Siófokról jelenti: Csernyák György felsőmocsoládi napszamos híres vadász volt és éjjandó elenségeskedésben élt ematt Fehér Pál vadórral. Csütörtökön szembekeült a két ellenfél és Csernyák egysz közelről Fehérre lőtt. A golyó Fehér szívének volt irányozva, de szerencsére a noteszben megakadt és csak a földre vetette Fehér akinek semmi szervi baja nem történt. Csernyákot beszéltették az ügyészségre.

Legújabb.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Borzalmas öngyilkosság.

Szeged, július 2. Faragó Juliska tizenkilenc éves varróleány tegnap este megjelent a vasuti átjárónál, ahol épen az egyik tehervonat vesztegelt. Alig indult el a vonat, eléje vetette magát. Mire a vonatot meg lehetett állítani, már hat teherkocsi ment rajta keresztül és derékban kettévágta.

Egy aviatikus tüszhalála.

London, július 2. Borzalmas módon halt meg Wight Mihály angol aviatikus. Este indult el biplánján Briglonból de alig emelkedett fel a repülőgép, lezuhant egy kertbe és meggyuladt. Amikor az aviatikust kihúzták a gép alól, már úgy összeégett, hogy a kórházban rövid szenvedés után meghalt.

Zátonyra jutott Lloyd hajó.

Raguza, július 2. A „Lovjenac“ nevű személyszállító hajó, amely Trieszt és Cattaró közt közlekedik, Sebenikótól tizenöt mértföldnyire zátonyra jutott. Anconából a „Cyclope“ segítő hajót küldték ki a gőzhajó megmentésére és sikerült biztonságba helyezni az összes utasokat.

CSARNOK Hermione.

Regény.

Írta Thomson Jostás.

25.

Mivel a herceg huszadik évét már betöltte, atyjá és a nemzet mielőbb boldognak óhajtotta volna őt látni, egy szeretett nő karjaiban; de az ifjú herceg leghevesebb kedvet se mutatott a nősüléshez, sőt nyíltan ellene szegült atyja és az országnagyok óhajlásának, kik számára — annál tartósabbá remélvén az által tenni a kívánt békét — a D... király leányának kezét kérték meg.

Makacs ellenszögölése által, igen föngerlő a herceg atyját, kinek elégedettségét még inkább növelte az a körülmény, hogy a koronaherceg egy idő óta elhanyagolá minden szokott foglalatosságait s gyakran titokban, minden illő kíséret nélkül, eltavozott az udvartól s napokig sem vala látható.

Mindez arra bírta a királyt, hogy fiát szemmel tartassa s titkos kémek által tartózkodásának nyomába jöhesse, összefüggésben gyanítván lenni a titkos kirándulásokat makacs ellenszögölésével, az óhajtott nősülést illetőleg.

Reginald bírodalmának tengerföldi részét mérédek szirtok kerítik, melyek közt a legregényesebb völgy nyúlik el, a melyet csak valaha a képzelet alkothatott.

Az azt minden oldalról környező hegyek, s fenyőerdők az egésznek tündéri kiemelésére szolgálnak, mint művészileg festett tájképnek a sötét alaszin.

A magas szirtok közt egy természet alkotta nyílás szabad kilátást enged a tengerégtől, melynek halk morogóval valz örökös zajongása, sajtószertű benyomást okot s bus komolyságra ringatja a keblet.

E kies völgyben, történelmünk idejében, pásztorok észort gunyhói álltak, kiknek őszes gazdaságát ama szép nyájak alkották, melyek nyáron át a hegyoldalokon egészséges legelőt leltek, téli takarmányukat pedig bőven kiszolgáltatta a völgy nagy részét borító rétség.

Leginkább kitént e pásztorlakok közül egy hűvös árnyu vadgesztenyefaktól környezett csinos hajlék, fekete meszelt falával, mit szőlő-indák koszorúztak és virágokkal gazdag kertecske vett körül.

Ez az öreg Jónás ganda háza volt, kiről mindenki tudta, hogy vagyonos ember s nyája legkitünőbbnek tartott minden e tájon levő nyájak közt.

Jónásnak két gyermeke volt, kik nyáját őrizték és gazdaságát kezelni segíték.

Az idősb Tamás, egy erős, izmos, mintegy huszonkét éves ifjú, a másik egy tündér szépségű, alig tizenöt éves leánya.

Melinda, így nevezték a bájalapot, elrejtve nőtt fel e magányos völgyben, mint a latos kelyhű ibolya a bokrok árnyában.

Szép lelke egy közel lakó ősz remete által formálva, ritka tökélyre fejlődék, s belső világa tulzárnyalva alacsony rendeltetését, ábrándjainak tündéralakjaival népesült.

Távol tartva minden hiu fénytől és vágytól, nem ismerte saját diszeit s ártatlan szive szabadon repdesett az élet örömei felé.

Magától érthető, hogy Melindának ily ritka szépsége és gazdagsága mellett, nem hiányoztak buzgó imádói a környékbeli ifjú pásztorok közül, de ő műveltsége és lelki fensége által — a nélkül, hogy kevélységgel vádolhatnák, mintegy elszigetelve érezte magát mindazoktól; velük ritkán és mindenkor visszavonulva mulatott s többeyre különálva a többi nyájöröktől, a tengerre kilátással bíró vadregényes bérceken legeltette atyja szép juhait.

Folytatjuk

Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész által készített

MARGIT-CRÉME SZAPPAN

legjobb arckenődes, 2-3 nap alatt ifjítja és szépíti az arcot.

Margit-Créme egyedüli szer szeplő, mályfoltok, pattanások bórakka (Mitesser) ráncok, kiütések ellen.

Margit-Créme páratlan szer bőrpattanások, wimmerlik, arc- és lésvörösödés, napbarnítás ejlen.

Margit-Créme bámulatos hatása abban rejlik hogy bőre kenve, ez rögtön felveszi és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy egy szeplővel, vagy mályfoltokkal fedett arc 2-3 nap alatt fehérré lesz.

Margit-Créme teljesen ártalmatlan, nem zsiros, az arc nem lesz fényes, azért nappal is használható.

A Földes-féle Margit-Créme ára: nagy tégely 2 kor, kis tégely 1 kor. — Margit powder fehér, rózsai v. crème színben 1-20 kor. Margit-szappan darabja 70 f. — Csakis akkor valódi, ha mindemegyes doboz

gutori Földes Kelemen gyógyszerész ARAD felirattal és oimerrrel van ellátva. Utánzatoktól óvakodjunk!

Főraktár Debrecenben: Balást Ödön, Jóna és Jóna drog. Kubak Sándor, Mihalevics János, Mestner Alfréd, Tóth Béla, Barcz Zsigmond (Hajdusóhosszú) Erecsey Gábor gyógyszerész Hajduböszörmény.

Hársfalva gyógyfürdő

klimatikus gyógyhely.

Vasuti állomás, posta és táviró. 280 méter magasságban fekszik a tenger sánc felett. **Fürdőidény május 1-től szeptember 30-ig.** Gyönyörű fekvés, ócsodus hőforrás és fenyőerdők. Kényelmes és olcsó elhelyezés, modern berendezés, hidegvíz gyógyintézet, sós és fenyő belégzőtermék (Inhalatorium) savanyúvizes és vasas ásványvíz-fürdők, orvosi felügyelet alatt álló kútvíz-vendéglők. **Gyógyvíze kitűnő hatása** tüdőbajok, malária (mocsárlás), gégehörg- és tüdőhurut, máj- és lépdagadások, hólyaghurut specifikus a görvölves esont báuitalmaknál. Mindentől ideg-bántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hipochondria, vérhajók, köszvény, görvölves, bujakór, delirium nem potat. Női bajok, sápkór, havi zavaroknál Réselesebb felvilágosítással szolgál.

a fürdőigazgatóság Hársfalva (Bereg-m.

Szliács aczélfürdő. Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdus vasforrás. Legjobb vasat tartalmazó ivóforrás beleso használatra. **Idény május hó 15-től szeptember hó 31-ig.** Felülmulhatatlan verszegénység, sápkór, női bajok, hálgörine és idegbajok, benulás ellen, szénvedélt befelegés és erős munkásság után. Mint fürdőorvos Dr. Nádasy István hív. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budaó pesten át szintén 5 óra. Szliácsa vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasati állomások ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítás és prospektust, utazás valamint lakás árked. vezményről az elő- és módényben stb. ad a Fürdőigazgatóság, Szliácsen (Zólyom-megye)

NYILT-TER

Serravalló

Vasas Kina-bor.

Küntetve 1906. évi bécsi Hyegenikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel. Erősítő-szer gyengélkedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító szer.

7000-nél több orvosi ajánlat.

Kiváló íz.

J. SERRAVALLÓ cs. kir. udvari seállító Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 L. üvegekben 2:00 Korona 1 L. üvegekben 4:80 K.

Legjobb üdítő ital

**MATTONI FÜLE
GIESSHUBLER**
természetes égvényes
SAVANYÚVÍZ

A dugó-egészség

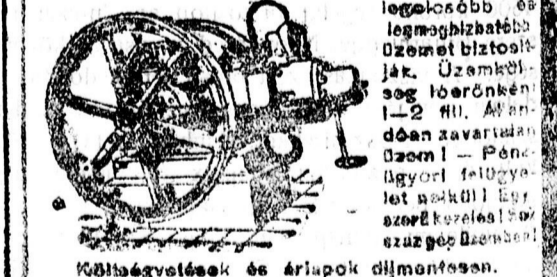
Ize tiszta, szénsava gyöngyöző, könnyen emészthető, az egész szervezetet felfrissíti

CSÁSZÁRFÜRDŐ. BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kútvíz gyógyító; modern berendezésti gőzfürdő, kényelm s iszapfürdők, iszapborogatások, nedv-dák, kr ön hőlyek és urak részére. Török- és márványfürdők; hőleg-, szénsav- és villám- vízfürdők. — A fürdők kitűnő eredménye használatnak főleg csomobántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-hura a légszűrő-berendezés hurutos esetekben s alkati pangásoknál 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelélatányos árak. — Gyógy- és zenétti nimes Prospektust ingyen és bérmentve küld. az igazgatóság.

CLIMAX

nyerszalajmotorok és lokomótiók 3-70 HP.
Magasnyomású nyerszalajmotorok 15-180 HP.

legelőszobák és legmaghibhatóbb Oszmet biztosítják. Üzemeltetésük tőbenkén 1-2 HU. Alkandóan zavartalan Oszmet — Pénellyorci felügyelet aszkólí Egy szorú közlekedés szaz péz üzemben.

Közhelyvetések és árúpek díjmentesen.

Baehrich és Társa

betétiársaság motorgyári fióktelpe Budapest, VI, Váci-körút 59/00

Rutinirozott budapesti,

terjedt ismerettségű bíró és 17 éve fennálló befolyásos kereskedelmi irodatulajdonos

„fizetésektelen”

vagy fizetési haladékokat kérő és csődben lévő kereskedők és iparosok ügyeinek rendezését vállalja, azt a legnagyobb lelkiismerettel, határozatlan szorgalommal és figyelemmel minden körülményre rövid időn belül lebonyolítja. — Nyugodt és esetleges finanszírozását magára vállalja. Sürgőnyi meghívásra azonnal jelentkezik. Wienben állandó képviselőtelet tartok. Cím:

Fenyvessi Dávid

Rádai-u. 5. sz. Telefon 68-17.

Eladó

olcsó földbirtok

Nagyváradtól (Bihar-megye) 20 kilométer távolságra (Félix-fürdő mellett) Nagyváradtól műút vezet keresztül a birtokon, vasúti megállóhely a tanya kapuja előtt, összesen **563 kis hold (1000 □-es) tanyával együtt**, ideálisan szép nyaralóhely, ebből **450 hold kitünő szántó-föld**, a többi legelő. **Az átvételhez csak 25-30 ezer korona készpénz szükséges**, a többi eladó előnyös feltételek mellett kölcsönképen juttatja a vevő rendelkezésére. Bővebb felvilágosítást nyújt

Bányai András építómester
Békéscsaba, Andrassy-utca 6. sz. alatt.

Betonkészítők és vállalkozók
figyelmébe!

Kotrógépen nyert

Sajókavicsot és Sajóhomokot

bármely mennyiségben legjutatnyosabban szállít

Kavics és Homok termelési és értékesítő vállalat Miskolcson.

Gyógy kénes iszapfürdő a „Diana” fürdőben.

Szíves tudomására hozom a m. tisztelt fürdőköznezetnek, hogy a „Diana” fürdőben (a vasúttal szemben) kénes gyógy iszapfürdőt rendeztem be.

Az iszapfürdő árát a legolcsóbban állapítottam meg.

Egy iszapfürdő ára (fürdőutáni pakolással) 1 korona 50 fill. A zuhanyfürdő megkezdődött 40 fillér.

Gőzfürdő délelőtt 1 korona, d. u. 70 fill.

Kádfürdő 1 korona 30 fillér.

Nőknek gőzfürdő hétfőn, pénteken egész nap és szerdán délután.

Férfiak gőzfürdő kedd, csütörtök szombaton egész nap és szerdán d. e.

Füzetjegy ára 7. korona,

tartalmaz 10 darab gőzfürdőjegyet, érvényes délelőtt és délutánra.

Tisztelettel

Kabai József

fürdőtulajdonos.

GYÜMÖLCS SZÁLLÍTÓ KOSARAT

minden kivételben és mennyiségben legelőnyösebben szállít az

Országos Központi Hitelszövetkezet

közelében tartom ipari és háziipari szövetkezetek

Beszerező és Értékesítő Központja

Budapest, VIII. József-körut 36.

Szétküldési telepek:

Kecskemét, Szépfalu, Zenta.

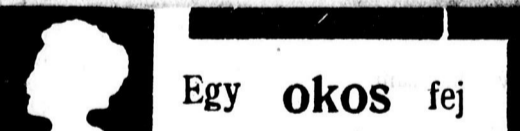
A magy. kir. földmiv. ügyi minisztérium megbízásából az állami szőlőtelep által kipróbált

Kochillin

szőlőmoly és gyümölcs-féregirtó anyag

bizonyult a legjobbnak az eddig ismert összes anyagok között. A szőlő virágzása idején egyszeri használat után minden pete, hernyó lepke és báb elpusztul. A szőlőmoly és gyümölcsféreg ellen a legolcsóbb és leghatékonyabb anyag. **Ára klg.-ként 4 korona.** Minden kilogramm 25 liter vízben feloldandó, ekkora mennyiség 400 négyszögöl szőlő bepermetezésére elegendő. Ha a fűrtöketbőgrékbe mártogatjuk vagy az anyaggal esetlegesen a szőlőre elegendő. Hatása elmaradhatatlan **gyümölcsre, emberre ártalmatlan.** Megrendelhető az ár előzetes beküldése vagy utányétel mellett a **Tóth-féle Kochillin szőlőmoly- és gyümölcsféregirtó-anyaggyár** központi irodájában, **Budapest, VI., Eötvös-utca 14.**

Részletes használati utasítás minden csomagban; számtalan elismerő levele tartalmazó prospektussal díjmentesen szolgálunk. **Viszontelárusítókat keresünk.**

Egy okos fej

elsajátítja azon vívmányokat, melyekkel a tápszorkémia a háziasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker süteppora a 2. f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, kázi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 2 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vanilincukra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crémé vanillizására szolgál és teljesen pótolja a drága vanília esővet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanília-esőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagban. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingve.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Világtalálmány !!

Legalább 10 ezer korona évi kereset 4-5000 korona tőkével

Egy új világtalálmány terjesztéséhez, amely minden faluban, kisvárosban, nagyvárosban, kávéház, vendéglő, fűtőtelepek, iskolák és salonok örömmel vásárolnak.

Hajdu-megyében vezérképviselőt keresünk! Szakképzettség absolute nem szükséges! Ajánlatokat **Világtalálmány** jellegű c. lap kiadóhivatalába kérünk. Csak olyanok irjanak, akiknek a fenti tőkétük megvan! A képviseletet esetleg több megyére is adjuk megfelelő tőkével rendelkezőnek. **Kereskedő, hivatalnok, magánzó, vagy bárki** vállalhatja a képviseletet.

Az ORIENT szálloda

BUDAPEST,

VII., Ráóczy-ut 42. szám.

teljesen újonnan berendezett 85 szobával a város központjában. Villanyos világítás, figyelmes kiszolgálás. Szobák 3 koronától feljebb.

Kávéház a házban.

Szíves pártfogást kér a tulajdonos.

Vezető: **Schloethaur Ferenc.**

Walla József

Czementáru-gyár Részvénytársaság.

Mosonkő- és cementáru gyár

Beton, vasbeton és burkoló építési vállalat

Iroda kizárólag:

BUDAPEST, VII. Gizella-ut 3.

Alapított 1878. évben.

TELEFON 99-00. és 144-00.

Gutmann Testvérek

közömbányai

Budapest, V. Béla-utca 8. sz.

Interurbán telefon: 98.

Elsőrendű porosz darab-, kocka és díszszén, szoba és konyhafűtésre.

Ostrau-dombraui darab-, kocka-, dísz és akna-szén.

Ostrai mosott, gép- és kazánfűtési célokra, finom és durvaszemű kovácsos szén.

Drenkovai szén, ipari célokra, saját gőz-szűréssel szállítva.

Ostrau-dombraui pír-szén, öntőde és szivógázmotor célokra.

Ostrai-légszuszítási szén, szobafűtésre

Ostrai-kőszénbrikett, 3 kilogramos darabokban, lokomobil és stabil gépek fűtéséhez.

Minden vasúti- és hajóállomásra szállítva.

Lapkihordó asszonyok felvételnek a kiadóhivatalban. Darabos-u. 7.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó egyszeri beiktatása 5 fillér. Vastagabb betűvel 10 (tiz) fillér.

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kériük.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidéki apró hirdetés díja a helyi díjgyekben is becsüldendő.

Levelőzés.
Nőstulne cinos barna 27 éves keresztény felsőkereskedelmi iskolát járt vendéglős gyönyörű lekvésű fürdő helyen, nőül venné azon 16—24 éves szép uri leányt kinek K 10,000 készpénze van. Fényképpel ellátott levelet: »Mintatérj« jelige alatt Miskolczi főpostára kérek.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Cserébe adnám 15 éves kereskedelmista leányomat tisztességes házba hasonló fiu, illetőleg leányért. Családom nyelve német. Polgári, és felsőbb leányiskola, főgimnázium, főreáliskola helyben. Breuer Róbert.

Elsőrendű huspiaczczaal rendelkező nagy vidéki városban legmodernebben teljesen berendezett szalámigyár, villamos és gázerőre hűtőkészülékkel, az üzemhez szükséges gépekkel és berendezésekkel gyár épülettel együtt eladó, esetleg bérbeadandó. Szíves ajánlatok „Előnyös” jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek.

Makulatura papiros kis és nagy mennyiségben olcsón kapható — Darabos-u. 7. Telefon 412.

Tenke Biharmegye. Legelősebb és leghathatósabb vasas fürdők egyike, a nőibetegségek és vesebetegségekben egyedülálló gyógyítására — Prospektust kémszeggel küld a fürdő-igazgatóság.

Munkanélküli asszonyok, férfiak azonnal kitűnő munkához jutnak. Cím megtudható a Kiadóhivatalban délután 3—4 óra között.

Varrónó házakhoz ajánljuk. Vidékre is elmegy. — Vigkedvű Mihály-utca 52 szám.

Kiadó szobák. Elegánsan burtozott, két egymásba nyíló, külön bejáratu emeleti szoba, akár egy, akár két ur részére, azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóban.

Allandóan

mellékkeresetként i

sok pénzt

kereshet

ha címét foglalkozása megjelölésével Budapest, 55. ös postahivatalba „Universium” jeligére beküldi. — Nem ügynökség.

Kiadó nyári lakás. 2 szoba, veranda, és mellékhelyiségekkel a Vénkertben kiadó. Bővebbet a kiadóban.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legnehezebb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK, ZOMOR, rögzült SZÉKREKEDÉS, májbetegség, VÉRTOULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles háziészemek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szereztek.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós borszesz nevezetesen, mint a jódalom-csillagot bedörzsölészet kőszíj, esz és a meg-hülés egyéb következményeinek legismertebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásért és ápolásáért úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva. Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

es. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett tehetőnek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérésre.

Eladó úri lak és üres telek.

Egy szép uri lak, gyönyörű parkkal és beültetett szőlővel, továbbá egy kisebb lakház, nagyobb terjedelmű szőlővel és egy beépítésre kiválóan alkalmas szőlő-épület eladó a Vénkertben. Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban.

Ó csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

Rendkívüli Csász. Kir. Államsorsjáték.

Ez a sorsjáték 21,146 készpénz nyereményt tartalmaz, 625,000 korona összértékben
A főnyeremény 200.000 korona

A huzás 1913. július 3-án fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zol-lamtsstrasse 5. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirtda hivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegy vevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

2409

1913. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1913 V. 1988/1 számú végzése folytán közhírré tetéjük, miszerint Lippe és Heilbronner cég részére debreczeni lakostól 94 korona 80 fill. tőke ennek 1912 év július hó 5 naptjától számítandó 5% kamataiás az eddig összesen 42 kor. 76 fill. perköltség erejéig 1913 évi április hó 10-én bíróság felül foglalt és 1500 koronára becsült butorokból álló ingóságok 1913 évi július 8-án délelőtt 11 órakor kezdetét veendő és Debreczenben Hatvan-utca 10. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a leg-többet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehaj-tási zálogjogot nyertek elrendeltek.

Debreczen 1913 évi június hó 19-én.

Oláh Géza

bírói kiküldött.

„Riska” állatvédőpor

az egyetlen gyógy- és óvszer száj- és körömfájás sertésvész és ba-romfivész ellen. A m. kir. földm-miniszter által rend. engedélyezett.

Ára eredeti dobozban 3 kor.

Főelárusító **Meller és Tsa**

Budapest, Károly-körút 10. sz.

